

Nu aş putea să închei această succintă cronică la opus-ul lui Ghenadie Ciobanu fără să menţionez Orchestra Teatrului Naţional de Operetă „Ion Dacian” din Bucureşti, care merită felicitată pentru străduinţa şi propensiunea sa pentru valorile muzicii contemporane. Un rol esenţial în acest sens îi revine dirijorului şi compozitorului George Balint, mereu aproape de ceea ce aş numi: „substanţa ideatică” a muzicii de azi.

Sorin LERESCU

## Măiestrie şi culoare Ilinca Dumitrescu şi Vasile Macovei

Dacă din punctul de vedere al categoriilor numerelor interpretative „Săptămâna Muzicii Contemporane” 2006 ar fi putut fi catalogată ca un festival relativ „clasic”, s-au remarcat totuşi, în acest context, acele „pete de culoare” semnificative datorate unor combinaţii instrumentale mai insolite reflectând mixturi timbrale interesante, capabile de a suscita interesul compozitorilor dornici de inedit. În această categorie s-au înscris, desigur, duo-urile **Robyn Schulkowsky** (percuţie) – **Reinhold Friedrich** (trompetă), **Ilinca Dumitrescu** (pian) – **Vasile Macovei** (fagot) alături de binecunoscutele prezenţe festivaliere numite **Meta Duo** / tandemul **Daniel Kientzy** (saxofoane) – **Reina Portuondo** (medii electronice), ansamblul de percuţie „**Game**”, **Pro Contemporania** de această dată într-un experimental *Electric EXchange* cu DJ-ul austriac **Wolfgang Fuchs**.

Este evident faptul că unele din aceste cuplaje au provenit dintr-o *ars combinatoria* având drept ţintă principală explorarea unor noi posibilităţi de modelare fonică la nivel fenomenologic, în ideea de a îmbogăţi arsenalul existent cu formule cât mai expresive. Dar şi instrumentele mai „tradiţionale” pot crea, printr-un sistem de comunicare empatic, un ethos sensibil de a cărei elocvenţă sunt capabile să-şi convingă auditoriul. Este şi cazul reunirii a doi artişti români cu o incontestabilă experienţă scenică ce le-a adus, de nenumărate ori, succesul pe podium. Pianista Ilinca Dumitrescu, a cărei inteligenţă dublată de intuiţie interpretativă îşi pune amprenta asupra fiecărei apariţii publice, l-a avut ca invitat, într-un program alcătuit din repere ale literaturii muzicale nordice relaţionate cu lucrări româneşti, pe fagotistul Vasile Macovei. Cei doi interpreţi ne-au propus, astfel, un dublu dialog, în plan repertorial şi timbral, căutând să surprindă atât nota stilistică aparte a celor două zone culturale cât şi particularităţile posibilei fuziuni dintre cele două rostiri a căror locvacitate reflectă, în primul rând, natura tradiţională a construcţiei instrumentelor.

Cele 3 *Piese din ciclul „Crochiuri” pentru pian* de Lars Erik Larsson (Suedia) reflectă perfect permanenta oscilaţie – ca dat stilistic fundamental – între

romantismul de tip nordic, neoclasicism și direcții neconvenționale ale secolului XX precum politonalismul. Din materialul acelor „haikuuri” muzicale, Ilinca Dumitrescu a construit „cu grație”, „cu expresie”, „capricios”, trei schițe atitudinale definitorii



pentru tipologia caracterială pe care o reprezentau. Le-a urmat o altă mică „perlă” pianistică”: *Hoichi the Earless* de finlandezul Pehr Henrik Nordgren – încercând să construiască o punte între lumi aparent disjuncte (cea japoneză, căreia îi aparține personajul ale cărui trăsături sunt încifrate în meandrele poeziei sonore, și cea finlandeză). *Jocul cu mâța* al tinerei autoare Elena Apostol – o nouă fațetă-oglină a atitudinii instrumentului personaj-cheie (fagotul) din dramaturgia compozitoarei – i-a prilejuit lui Vasile Macovei întâlnirea cu un „altfel” de discurs sonor, spontan dar echilibrat, pulsând de energie dar structurat sever pe baza unei logici interioare infailibile, depășind „efectologia” într-un joc continuu cu terasele dinamice și agogice condus aproape „actoricește”. *Toamna* lui Svend Nielsen ne-a

readus, prin intermediul atmosferei lirice, nostalgice, în carnația peisajului descriptiv neoromantic, demonstrând forța de seducție și capacitatea de transmitere a fluxului emoțional pe care le posedă din plin pianista Ilinca Dumitrescu, eșafodaj parcurs cu o naturalețe de invidiat. Cele *6 Meditații* pentru fagot și pian de Iulia Cibișescu-Duran (primă audiție absolută) – șase miniaturi modale cu tentă meditativă ce juxtapun și suprapun gesturi muzicale diferite, i-au alăturat pe cei doi protagoniști ai recitalului cameral într-o strategie arhitectonică de sorginte neoclasică valorificând potențialul acestei comuniuni de culori instrumentale. Ciclul de *Motive Transilvane – Hommage a Bartok* certifică permanenta raportare a autorului – Corneliu Dan Georgescu – la modalismul arhaic, confirmându-i apartenența la acest tip de spiritualitate cu specific etnic. Descriptivismului interiorizat al acestei pagini, dezvăluit cu un farmec rafinat de către Ilinca Dumitrescu, i s-au adăugat, către încheierea „voiajului” instrumental în tandem, alte două scenarii sonore precum *Brushwood (Desis)* pentru fagot solo de Kristian Rusila și suita pentru pian *Omaggio a Cristoforo Colombo* de Erik Bergman, corolar detaliind un summum tehnic și o imagistică sonoră variată bazată pe stări contrastante, „pecete” a modernității.

Din păcate pentru scena Ateneului Român, publicul s-a dovedit sublim, lipsind aproape cu desăvârșire !!! Mare păcat, pentru că ar fi putut încărcă un bagaj sensibil, oferit cu sinceritate și căldură de către cei doi interpreți, care au

încercat să confere debutului unei obișnuite după-amieze de mai calitatea unui eveniment viabil.

Loredana BALTAZAR

## Cvartetul de coarde TERPSYCORDES

Dinamismul și goana permanentă după inedit au făcut ca arta muzicală contemporană să semene cu o competiție a căutărilor extreme. Stiluri, genuri, forme și combinații timbrale au fost transformate în concepte informaționale. Timpul fuge nemilos și perisabilitatea inovațiilor stilistice, conceptuale și de limbaj se insinuează ca un coșmar în conștiința creatoare a noului Sisif: compozitorul contemporan. Explicabil, puține dintre numeroasele genuri simfonice și, mai ales, camerale au rezistat complexelor modelări semantice iar cvartetul de coarde nu a făcut excepție. În acest context, cu atât mai fericită a fost programarea unui concert cameral în cadrul Săptămânii Muzicii Contemporane...

Prezența Cvartetului „Terpsycordes” pe scena Atheneului Român a constituit una dintre acele frumoase revelații care nu se uită ușor. Această formație dezvăluie o enormă cantitate de „talent multiplicat prin patru”, o veritabilă „cvadratură născută prin întâlnirea unui italian (Girolamo Bottiglieri – vioara I), a unei bulgăroaice (Raya Raytcheva – vioara II) și a doi elvețieni (Caroline Haas – violă și François Grin – violoncel), fiind inspirată de binevoitoarea atenție a muzei Terpsychore”, prezentându-se ca un „*symposium* de culturi reunite în scopul unei interpretări îndrăznețe, inventive și atente la respectarea stilurilor” (după cum a fost prezentat valorosul ansamblu elvețian). Stăpânind o remarcabilă tehnică individuală și de ansamblu, înnobilită prin deținerea unor excelente instrumente, cei patru muzicieni au prezentat trei lucrări, ca tot atâtea expresii paradigmatiche ale muzicii de gen din a doua jumătate a secolului trecut și de la începutul celui actual: *Cvartetul nr. 2 „Légende a Quatre”* (2005) al tânărului compozitor elvețian Gregorio Zanon, *Cvartetul nr. 6 „Vhérnier”* de Lucian Mețianu și un opus „neoclasic” al lui György Ligeti, *Cvartetul nr. 1 „Métamorphoses nocturnes”* (compus între anii 1953-1954).

Piesa elvețianului reflectă colaborarea de succes dintre autor și această formație, căreia îi este dedicată. Ascultând și analizând mental lucrarea, mă gândeam la un titlu alternativ posibil, „*Cvartetul cadențelor*”, sugerat de succesiunea lungilor pasaje solistice repartizate, pe rând, fiecărui instrument din ansamblu. Alternanța episoadelor de tutti cu cele de cadențe conceptualizează, în viziunea autorului, patru puncte diferite de vedere, printr-o pendulare ideatică subiectivă și relativă, concretizată prin tipurile de scriitură (melodică, polifonică și